

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 59/17

Møtedato: 01.06.2017

Dato: 24.05.2017

Arkivsaksnr: 2017/1405

Handlingsplan for kvalitet i utdanningene

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 24/17 *Kvalitet i utdanning ved UiB*
<http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2017-024.pdf>
- Styresak 42/17 *Melding St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning*
<http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/us2017-042.pdf>
- UU-sak 26/17 *Handlingsplan for kvalitet i utdanningene, utkast fra arbeidsgruppe*
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, (studiekvalitetsforskriften) gitt av Kunnskapsdepartementet:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96?q=kvalitet%20i%20hoyere%20utdanning>
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften), gitt av NOKUT:
http://www.nokut.no/Documents/NOKUT/Artikkelbibliotek/Norsk_utdanning/Forskrifter_Kriterier_mm/Studietilsynsforskriften_070217.pdf
- Meld. St.16 (2016-2017): *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/?q=Meld.%20st.%20Kultur%20for%20kvalitet>
- Resultatene fra det nasjonale studiebarometeret:
<http://www.nokut.no/no/Fakta/NOKUTs-publikasjoner/Utreddinger-oganalyser/Studiebarometeret/Studiebarometeret-2016--hovedtendenser/>

Saken gjelder:

Styret ba i sak 24/17 «om at det utarbeides en handlingsplan for arbeidet med kvalitet i utdanningen» Handlingsplanen legges nå fram for styret til godkjenning. I universitetsstyremøtet 27. april ble det gitt en muntlig «løypemelding» om arbeidet med handlingsplanen i tilknytning til U-sak 42/17.

Bakgrunn

Handlingsplanen for kvalitet i utdanningene er et ledd i en videreføring og en konkretisering av de siste årenes omfattende arbeid for å styrke og videreutvikle utdanningskvaliteten ved UiB: DigUiB, bioCEED, utdanningsledelse, oppretting og revisjon av studieprogram, læringsmiljø, studentaktiverende undervisningsformer, mentorordninger, undervisningsfaglig kompetanse, meritteringsordning favner noen sentrale områder det har vært arbeidet med.

Alt dette arbeidet er solid forankret i UiBs strategi, og er i godt samsvar med nasjonale styringsdokumenter, som de nye forskriftene og stortingsmeldingen som styret er orientert om, og har behandlet i tidligere møter i år.

Handlingsplanen

Arbeidsgruppen, som har utarbeidet forslag til handlingsplan, har hatt følgende mandat:

«Arbeidsgruppen får i oppgave å utarbeide en handlingsplan som har som overordnet målsetting å styrke arbeidet med kvalitet i utdanningene ved UiB. Tiltakene skissert i UiBs strategi, Stortingsmelding om kvalitet i utdanning, inklusive behov for omstillingsfokus i

studieprogrammene, og tiltak og signaler gitt i ny UH-lov med forskrifter skal være førende for arbeidsgruppens arbeid.»

Arbeidsgruppen har bestått av:

- Vigdis Vandvik (bioCEED), leder
- Bjørnar Borvik (JUS)
- Yael Harlap (Uniped)
- Knut Hidle (SV)
- Kari Bjørge Johnsen (KMD)
- Håkon Randgaard Mikalsen (student)
- Svein-Martin Stenseth (student)
- Barbara Wasson, (SLATE/ infomedia)
- Toril Eikaas Eide, (SA)
- Oddfrid Førland (bioCEED), sekretær

Arbeidsgruppen leverte sitt utkast innen fristen 12. mai. Handlingsplanen, *Kvalitet i utdanning*, er vedlagt her.

Planen har fire innsatsområder med flere delmål og hovedaktiviteter for hvert av dem.

Hovedinnsatsområdene er:

- A. UiBs studieprogram skal ha høy kvalitet, være relevante og forskningsbaserte.
- B. Studenter og ansatte som aktive og likeverdige deltakere i læringsfellesskap.
- C. Utdanningsledelse
- D. Gode system og infrastruktur

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Handlingsplanen *Kvalitet i utdanning* bygger på UiB sin strategi for utdanning og tar opp flere elementer i utviklingsavtalen med KD. Den er i tråd med og konkretiserer intensjoner i nasjonale føringer i stortingsmeldingen om kvalitet i utdanningen, KDs forskrift om kvalitet og NOKUTs tilsynsforskrift. Planen foreslår konstruktive tiltak som er egnet til å videreføre og fornye det pågående kvalitetsarbeidet. Den er derfor en viktig rettesnor i UiBs videre kvalitetsarbeid, og et nyttig utgangspunkt ikke minst for Utdanningsutvalgets arbeid i kommende fireårsperiode.

En nærmere konkretisering av hovedaktivitetene og fastsetting av budsjettmessige rammer for å følge opp handlingsplanen, må legges til de årlige budsjett- og årsplanprosessene.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret vedtar Handlingsplan for kvalitet i utdanningene 2017-2022

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

24.05.2017/Toril Eikaas Eide/Christen Soleim

Vedlegg: Handlingsplanen Kvalitet i utdanningene 2017-2022

KVALITET I UTDANNING

HANDLINGSPLAN 2017 - 2022 // UNIVERSITETET I BERGEN

VI LÆRER

Utdanningene er grunnsteinen i UiBs visjon **Kunnskap som former samfunnet**. Denne handlingsplanen bidrar til systematisk og målrettet arbeid med utdanningskvalitet, til beste for studenter, universitetet og samfunnet rundt oss:

- Gjennom å ta utdanninger av høy kvalitet utvikler våre kandidater kunnskaper, ferdigheter og personlige egenskaper.
- Gjennom å utvikle utdanninger av høy kvalitet bygger vi universitetssamfunnets faglige selvforståelse og integritet.
- Gjennom å tilby utdanninger av høy kvalitet bidrar UiB til å fylle samfunnets behov for kvalifisert arbeidskraft, og for kritiske, reflekterte samfunnsborgere.

Handlingsplanen er basert på tre hovedprinsipper:

Studenten i sentrum. Kvalitet i utdanningene reflekteres i studentenes opplevelser; hva de lærer og hvordan de utvikler seg faglig og som mennesker gjennom studiene. Ved UiB tilbys studentene utdanninger med høyt faglig utbytte, og med meningsfylt samsvar mellom læringsutbytte, undervisning og vurdering. Gjennom studiene ved UiB utvikler studentene akademisk dannelse, og inkluderes i sterke miljøer hvor de får vidtrekkende faglige muligheter. De utvikler gode verktøy for læring, og de har gode fysiske, digitale og faglig-sosiale rammevilkår.

Kultur for kvalitet. Ved UiB er utdanningskvalitet et kollektivt ansvar. Alle ansatte, ledere og studenter kjenner sin rolle, sitt ansvar og sine muligheter for å bidra til utdanningskvaliteten. UiB gir hjelp, støtte og anerkjennelse slik at alle kan bidra på best mulig måte. Begrepet undervisere omfatter alle som har undervisning som del av sine arbeidsoppgaver, og det undervisningsfaglige fellesskapet inkluderer alle student- og ansattgrupper ved UiB.

Et åpent universitet. UiB er åpent mot samfunnet og verden. Vi søker løsninger ved hjelp av ny teknologi, og på tvers av fag og disipliner. Gjennom tidlige erfaringer med forskning og arbeidsliv, med tverrfaglighet, likestilling, inkludering av utenlandske studenter og ansatte, internasjonal utveksling og faglig fellesskap, stimuleres studentenes læringslyst, kritiske sans og kreativitet.

Handlingsplanen ansvarliggjør i stor grad studieprogram som er det utøvende nivået for utdanningsaktiviteten. Dette forutsetter også ansvarliggjøring og oppfølging gjennom institutter og fakulteter.

Handlingsplanen er forankret i UiBs strategi «Hav, Liv, Samfunn 2016-2022», stortingsmeldingen «Kultur for kvalitet i høyere utdanning», Kvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften. Planen komplementerer og skal ses i sammenheng med UiBs øvrige handlingsplaner, så som planene for internasjonalisering, læringsmiljø, etter- og videreutdanning, likestilling, mangfold og samarbeid med arbeidslivet. Mål og tiltak i disse, som også er relevante for utdanningskvalitet, er derfor ikke tatt med her.

Under handlingsplanens fire innsatsområder innrettes delmål og aktiviteter inn mot *utdanningens form og innhold, studenter og ansatte som deltagere i et læringsfellesskap, utdanningsledelse og infrastruktur.*

Innsatsområder for kvalitet i utdanning for perioden 2017–2022

A. INNSATSONOMRÅDE: UiBs STUDIEPROGRAM SKAL HA HØY KVALITET, VÆRE RELEVANTE OG FORSKNINGSBASERTE			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer.	Revidere UiBs kvalitetssikringssystem for å gjøre dette til et godt verktøy for systematisk og kunnskapsbasert evaluering og utvikling av utdanningene.	SA, fakultetene	2018
	I alle studieprogram bruke studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer som fremmer læring. Disse skal beskrives og begrunnes i studieplanen.	Studieprogram	Hele perioden
	Integrere muligheter til personlig utvikling i alle studieprogram gjennom erfaringer som dannelsesemner, praksis, forskningspraksis, utvekslingsopphold eller arbeidslivserfaring.	Studieprogram	Hele perioden
	Utvide tilbudet av dannelsesemner, og synliggjøre dem som relevante tverrfaglige valgmenyer i studieprogrammene.	SVT, Fakultetene	2019
	Tilby minst ett semester med delstudier i utlandet i alle studieprogram, i profesjonsstudiene minst tre måneder. Tilbudet skal være av høy faglig kvalitet, og det skal vises tydelig i studie- og utdanningsplanen.	Studieprogram	2019
	Øke antallet internasjonale emner i studieprogrammene. Opprette ett tverrfaglig emne på bachelornivå og ett på masternivå som gir studentene bedre forutsetninger for å drive med innovasjon og entreprenørskap.	Studieprogram Fakultetene, studieprogram, SA	Hele perioden 2018/2019
Delmål 2: Digitalisering for læring - UiB skal være ledende på utvikling og bruk av læringsfremmende digitale verktøy til undervisning og vurdering	Videreutvikle UiBs digitale satsinger for å sikre god teknisk, praktisk og undervisningsfaglig støtte og kompetanse i fagmiljøene, deriblant etablere Læringslaben som en synlig, tilgjengelig og utadrettet ressurs.	U-ledelse, SA, IT, Fakultetene	Hele perioden
	Ta i bruk relevante digitale verktøy som kan bidra til å heve kvaliteten i undervisning og vurdering.	Studieprogram	2018
	Utlyse prosjektmidler til utvikling, bruk og evaluering av læringsfremmende digitale verktøy og hjelpemiddel.	U-ledelse, studieprogram	2018
	Digital kompetanse og digitale ferdigheter skal inngå som læringsutbytte i alle studieprogram.	Studieprogram	Hele perioden
Delmål 3: UiBs utdanninger skal være forskningsbaserte. Dette betyr både at studentene integreres i vår forskning og våre forskningsmiljø, og at undervisningsmetodene er forskningsbaserte.	Etablere emner tidlig i studieløpet der studentene får delta i forskning og i forskningsprosesser.	Studieprogram	Hele perioden
	Sørge for at alle studenter får lære om og får erfaring med å bruke fagets vitenskapelige metoder.	Studieprogram	Hele perioden
	Bruke vitenskapelig funderte undervisnings- og vurderingsformer i alle studieprogram.	Studieprogram, undervisere	Hele perioden
	Utvikle et akademisk skrivestøttetilbud som er integrert i studieprogrammene og sees i sammenheng med informasjonskompetanse og akademisk redelighet.	Fakultetene, UB, SA	2018/2019
Delmål 4: Samspill med samfunn og arbeidsliv skal sikre relevans i utdanningene. Klyngene er en viktig arena for samarbeid.	Innføre i alle studieprogram minst ett praksisemne eller et emne der praksis er en integrert del.	Studieprogram, Fakultetene	Hele perioden
	Etablere i alle studieprogram mekanismer for å involvere relevante samfunnsaktører i utviklingen av utdanningene.	Studieprogram, Fakultetene	2019
	Utvikle UiBs karriereveiledningstilbud i samspill mellom Karrieresenteret og programmene.	Fakultetene, Studie og Karrieremestring	2018
	Inngå gjensidig forpliktende avtaler om praksis i profesjonsutdanningene. Avtalene skal tydeliggjøre ansvar og sikre kvalitet i praksisen.	Studieprogram, Fakultetene, SA	2018

B. INNSATSOMRÅDE: STUDENTER OG ANSATTE SOM AKTIVE OG LIKEVERDIGE DELTAKERE I LÆRINGSFELLESSKAP

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
<p>Delmål 1: Studentene skal ha reell innflytelse og de skal ha ansvar for egen læring</p>	<p>Involvere studentene tidlig i prosesser som er bestemmende for utforming av studieprogram og undervisning.</p>	<p>Fakultet, studieprogram og studenter</p>	<p>Hele perioden</p>
	<p>Stimulere og motivere studentene til stor og aktiv læringsinnsats, og til å utvikle innsikt i egen læringsprosess.</p>	<p>Fakultet, studieprogram, undervisere og studenter</p>	<p>Hele perioden</p>
	<p>Bruke studentenes emne- og programevalueringer til aktivt å utvikle undervisningen, og gjøre hovedfunn og oppfølgingsplan tilgjengelig i Studiekvalitetsbasen.</p>	<p>SA, Fakultetene, studieprogram, undervisere og studenter</p>	<p>Hele perioden</p>
<p>Delmål 2: UiBs ansatte skal ha en forskende og kunnskapsbasert undervisningspraksis</p>	<p>Utvide undervisernes muligheter til å utvikle sin undervisningspraksis gjennom karriereløpet ved hjelp av ulike former for undervisningsfaglig kompetanseheving.</p>	<p>U-ledelse, Fakultetene, institutter, U-Ped., undervisere</p>	<p>Hele perioden</p>
	<p>Stimulere underviserne til å innta en forskende tilnærming til egen undervisningspraksis, basert på systematisk evaluering og kunnskapsbasert utvikling.</p>	<p>U-ledelse, U-Ped, Fakultet, institutter og undervisere</p>	<p>Hele perioden</p>
	<p>Legge til rette for og inspirere til at underviserne bruker UiBs systemer for kvalitetssikring og systematisk dokumenterer utviklings- og kvalitetsarbeidet sitt.</p>	<p>Undervisere</p>	<p>Hele perioden</p>
	<p>Legge til rette for, informere og oppfordre underviserne til å dele sine erfaringer på lokale og sentrale møteplasser som en del av det systematiske kvalitetsarbeidet.</p>	<p>Undervisere, Fakultetene, studieprogram, U-Ped og andre.</p>	<p>Hele perioden</p>
<p>Delmål 3: Kollegialitet og integrering av alle studenter og ansatte i faglig og sosialt fellesskap</p>	<p>Sikre i alle studieprogram at studentene integreres faglig og sosialt i et kollegialt fagfellesskap - gjennom ulike målrettede tiltak, som studentaktive undervisningsformer, praksis, veiledning og mentorordninger.</p>	<p>Studieprogram, Fakultetene, studenter</p>	<p>2018</p>
	<p>Integrere alle ansattgrupper i og synliggjøre deres bidrag til det undervisningsfaglige fellesskapet. Fellesskapet omfatter undervisere, teknisk-administrativt ansatte, utdanningsfaglige eksperter og ledere.</p>	<p>Ansatte, ledelse på alle nivå</p>	<p>Hele perioden</p>
	<p>Jobbe målrettet for å styrke undervisningsfaglig kollegialitet og samarbeid.</p>	<p>U-ledelse, Fakultetene, studieprogram, undervisere og studenter</p>	<p>Hele perioden</p>
	<p>Inkludere internasjonale studenter i faglig og sosialt fellesskap.</p>	<p>Studieprogram, fakultet, studenter</p>	<p>Hele perioden</p>

C. INNSATSOMRÅDE: UTDANNINGSLEDELSE			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Ledelse som tar ansvar	Kreve undervisningsportefølje som dokumentasjon ved tilsetning og opprykk, og erstatte prøveforelesningen med prøveundervisning.	Styret, UU, HR, Fakultetene	2018
	Praktisere og følge opp kravet om pedagogisk basiskompetanse innen ett år etter tilsetning.	Fakultetene	2018
	Integrere utdanningsledelse i UiBs lederutvikling på alle nivå.	U-ledelse, Fakultetene	2018
	Etablere arenaer for utvikling av policy og strategier for økt kvalitet og omfang av internasjonalisering i utdanningene.	U-ledelse, Fakultetsledelse, SA	2018
	Utarbeide mandat for studieprogramledere.	UU	2018
	Kreve at studieprogrammene årlig rapporterer, og får tilbakemelding, på framdrift og aktiviteter i henhold til handlingsplanen for utdanningskvalitet	Studieprogram, Fakultetene, UU	Hele perioden
Delmål 2: Ledelse som støtter - UiB skal tilrettelegge for en kvalitetskultur gjennom å gi muligheter til utvikling og rom for samarbeid og erfaringsdeling	Videreutvikle og styrke det universitetspedagogiske kurstilbudet, med fokus på fagmiljøenes behov og muligheter.	U-ped, Fakultetene	2019
	Utrede UiBs samlede behov for tiltak og ressurser til styrking av utdanningsfaglig kompetanse for alle stillingskategorier.	U-ped, fakultetene, HR	2017
	Tydeliggjøre at tid til undervisningsutvikling er en integrert del av undervisningsdelen av alle vitenskapelige stillinger.	U-ledelse, Fakultetene, institutter, HR	2017
	Sikre aktive og gode fagmiljøer for forskning på læring i høyere utdanning.	U-ledelse, Fakultetene	2018
Delmål 3: Ledelse som verdsetter	Likestille undervisningsfaglig kompetanse og undervisningskvalitet med forskning ved tilsetning, opprykk og lønnsutvikling.	U-ledelse, Fakultetene, HR	2017
	Implementere og videreutvikle meritteringssystemet for Fremragende underviser og Pedagogisk akademi.	U-ledelse, Fakultetene, UU	2021
	Utvikle insentivordninger for fremragende miljø og prosjekter med krav om erfaringsdeling.	U-ledelse, Fakultetene, UU	2021

D. INNSATSOMRÅDE: GODE SYSTEM OG INFRASTRUKTUR			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Styrke støttefunksjoner for undervisningsutvikling	Lage ressursportal som synliggjør og samler informasjon om tilgjengelige ressurser, møteplasser og gode eksempler for undervisningsutvikling.	SA, IT, Fakultetene, UB	2018
	Videreutvikle MittUiB og sikre samkjøring med andre systemer slik at studenter og ansatte får gode verktøy for kommunikasjon, læring, og vurdering.	SA, IT, UB	Hele perioden
	Sikre digital og teknisk støtte tilpasset fagmiljøenes, både studenter og ansattes, behov.	SA, IT, UB, Læringslab	2019
	Sikre pedagogisk støtte til fagmiljøene ved programutvikling, evaluering og –revisjon.	U-ped, SA, UB, Fakultetene	2018
Delmål 2: Læringsmiljø - UiB skal ha en bred tilnærming til læringsmiljø som omfatter det fysiske, digitale, og psykososiale læringsmiljøet, samt verden omkring oss.	Prioritere undervisning og studievirksomhet i arealbruk- og arealendringer.	EIA, U-ledelse, Fakultetene	Hele perioden
	Ta pedagogisk kompetanse med i planleggingsfasen av arealer for å sikre optimal tilrettelegging for læring.	U-ped, EIA, U-ledelse, Fakultetene	Hele perioden
	Prioritere rom som legger til rette for studentaktivt og fleksibelt læringsarbeid.	EIA, U-ledelse, Fakultetene	Hele perioden

	Implementere handlingsplaner for læringsmiljø, digitalisering, internasjonalisering, HMS på måter som tar hensyn til studentenes læring på og utenfor campus.	U-ledelse, Fakultetene	Hele perioden
--	---	------------------------	---------------

